

Brussel, 30.3.2022
COM(2022) 141 final

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE
RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ
VAN DE REGIO'S**

EU-strategie voor duurzaam en circulair textiel

1. Inleiding

Textiel zit in de vezels van ons dagelijks leven. Het wordt gebruikt in kleding, in meubels en als huishoudtextiel, maar ook in producten zoals medische hulpmiddelen, beschermingsmiddelen, gebouwen en voertuigen. Textiel is belangrijk voor de functies en prestaties van producten, maar wordt ook gekozen voor esthetische en comfortdoeleinden.

De productie en consumptie van textielproducten blijven toenemen. Daarmee neemt ook de impact op het klimaat, op het water- en energieverbruik en op het milieu toe. De wereldwijde textielproductie is tussen 2000 en 2015 bijna verdubbeld¹, en naar verwachting zal de consumptie van kleding en schoeisel tegen 2030 met 63 % toenemen van 62 miljoen ton nu tot 102 miljoen ton in 2030². Vanuit het oogpunt van de wereldwijde levenscyclus heeft de consumptie van textiel, dat voor het grootste deel wordt ingevoerd, in de EU momenteel de op drie na grootste impact op het milieu en de klimaatverandering en de op twee na grootste impact op water en landgebruik³. Elk jaar wordt in de EU ongeveer 5,8 miljoen ton textiel — zo'n 11 kg per persoon — weggegooid⁴, en elke seconde wordt ergens ter wereld een vrachtwagenlading textiel gestort of verbrand⁵.

Aangezien kleding het grootste deel van de textielconsumptie in de EU uitmaakt (81 %)⁶, leidt vooral de trend waarbij kledingstukken steeds korter worden gebruikt voordat ze worden weggegooid tot de niet-duurzame patronen van overproductie en overconsumptie. Dergelijke trends zijn bekend komen te staan als *fast fashion* (snelle mode): het verleiden van consumenten tot het blijven kopen van goedkope kleding van lage kwaliteit die snel wordt geproduceerd in reactie op de laatste trends. Hoewel de kledingprijzen in de EU tussen 1996 en 2018 met meer dan 30 % zijn gedaald ten opzichte van de inflatie⁷, is het gemiddelde bedrag dat in huishoudens aan kleding wordt uitgegeven juist toegenomen⁸, hetgeen erop wijst dat dergelijke niet-duurzame patronen burgers niet in staat hebben gesteld de kostenbesparingsmogelijkheden volledige te benutten. Bovendien leidt de toenemende vraag naar textiel tot inefficiënt gebruik van niet-hernieuwbare hulpbronnen, onder meer de productie van synthetische vezels uit fossiele brandstoffen.

Deze negatieve gevolgen hebben hun oorsprong in een lineair model dat gekenmerkt wordt door weinig gebruik, hergebruik, herstel en “fibre-to-fibre”-recycling van textiel, en waarbij de kwaliteit, duurzaamheid en recyclebaarheid bij het ontwerp en de vervaardiging van kleding vaak geen prioriteit zijn. De milieueffecten van de sector nemen verder toe doordat in alle fasen van de levenscyclus van synthetisch textiel en schoeisel microplastics vrijkomen.

De complexe en diverse mondiale waardeketen van textiel heeft ook te maken met maatschappelijke problemen die mede voortkomen uit de druk om de productiekosten tot een minimum te beperken om aan de consumentenvraag naar betaalbare producten te voldoen. Kinderarbeid in de kledingsector is een reden tot ernstige bezorgdheid. Aangezien vrouwen het merendeel van de laagbetaalde en ongeschoolde textielarbeidskrachten uitmaken⁹, heeft verbetering van de duurzaamheid van de toeleveringsketen ook een belangrijke gendergelijkheidsdimensie. De EU besteedt steeds meer aandacht aan sociale en ecologische duurzaamheid, en streeft ernaar mondiale waardeketens te versterken en daarmee wereldwijd bij te dragen aan de duurzameontwikkelingsdoelstellingen.

¹ Ellen MacArthur Foundation (EMF), [A New Textiles Economy: Redesigning fashion's future](#) (2017).

² Europees Milieuagentschap (EEA), *Textiles and the environment in a circular economy* (2019).

³ EEA, *Textiles and the environment: the role of design in Europe's circular economy* (2022).

⁴ EEA, *Textiles and the environment in a circular economy* (2019).

⁵ EMF, [A New Textiles Economy: Redesigning fashion's future](#).

⁶ JRC, *Circular economy perspectives in the EU Textile sector* (2021).

⁷ EEA, *Textiles and the environment: the role of design in Europe's circular economy* (2022).

⁸ De uitgaven van huishoudens aan kleding en huishoudtextiel zijn tussen 2000 en 2018 met 14 %, respectievelijk 17 % gestegen (JRC, *Circular economy perspectives in the EU Textile sector* (2021), blz. 27).

⁹ ILO, *How Better Work is improving garment workers' lives and boosting factory competitiveness* (2016).

De textiel- en kledingsector in de EU is van aanzienlijk economisch belang en kan een belangrijke rol spelen in de circulaire economie. De sector omvat meer dan 160 000 ondernemingen, biedt werk aan 1,5 miljoen mensen, en was in 2019 goed voor een omzet van 162 miljard EUR¹⁰. De COVID-19-pandemie heeft negatieve gevolgen gehad voor de sector. De omzet van textiel daalde in de EU in 2020 met 9,2 % ten opzichte van 2019, en die van kleding daalde met 18,1 %¹¹. Tegelijkertijd heeft het textielecosysteem tijdens de pandemie aangetoond hoe vindendrijf het is door erin te slagen de productielijnen in recordtempo te verleggen en mondkapjes en andere beschermende uitrusting te leveren, waar veel vraag naar was, maar die niet in voldoende mate beschikbaar waren.

De niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde Russische militaire agressie tegen Oekraïne en de gevolgen daarvan wat de stijgende energieprijzen, de voorzieningszekerheid van grondstoffen en de gevolgen voor de uitvoersegmenten van het textielecosysteem betreft, herinneren ons nogmaals aan de kwetsbaarheden in wereldwijde toeleveringsketens.

Het textielecosysteem van de EU moet herstellen van de opeenvolging van snelle dalingen van de vraag, verstoringen van waardeketens en prijsstijgingen van de afgelopen twee jaar, die ondernemingen voor aanzienlijke uitdagingen hebben gesteld, zowel wat betreft hun dagelijkse bedrijfsvoering als hun voortbestaan op lange termijn, en moet niet alleen hevige wereldwijde concurrentie, maar ook toekomstige schokken, kunnen weerstaan. Dit ecosysteem, dat grotendeels bestaat uit kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's), moet met name op het gebied van energie- en grondstoffenvoorziening veerkrachtiger worden, nieuwe markten voor duurzamere producten aanboren en aantrekkelijker worden voor getalenteerde en geschoolde arbeidskrachten. Europa heeft altijd innovatieve merken, creativiteit, kennis en hoogwaardige textielproducten gehuisvest en moet dat in de toekomst blijven doen.

Gezien deze uitdagingen en kansen zijn er systemischere oplossingen nodig die in overeenstemming zijn met de ambitie van de Europese Green Deal om groei duurzaam, klimaatneutraal, energie- en hulpbronnenefficiënt en natuurvriendelijk te maken, en ervoor te zorgen dat die groei wordt gegenereerd in een schone en circulaire economie. In het actieplan voor de circulaire economie van 2020¹² en de actualisering van de industriële strategie van de EU in 2021¹³ is textiel aangemerkt als een belangrijke productwaardeketen met grote behoefte aan en veel potentieel voor de transitie naar duurzame en circulaire productie, consumptie en bedrijfsmodellen. Ondernemingen, consumenten en overheidsinstanties in de EU richten zich al op het duurzamer en circulaire maken van deze sector, maar de transitie verloopt traag en de milieu- en klimaatvoetafdruk van de sector blijft groot.

Door voort te bouwen op het reeds verrichte werk, de groene en digitale transitie veilig te stellen, sociale uitdagingen aan te pakken en te waarborgen dat aan de duurzaamheidsvereisten wordt voldaan, kan de EU wereldwijd de weg bereiden voor duurzame en circulaire waardeketens voor textiel, nieuwe technologische oplossingen en innovatieve bedrijfsmodellen. Zo kan de milieuvoetafdruk van textiel gedurende de volledige levenscyclus ervan worden verkleind, kan de veerkracht en het concurrentievermogen van de sector worden vergroot, kunnen de werkomstandigheden overeenkomstig de internationale arbeidsnormen worden verbeterd, en kan de waarde van textiel zo lang mogelijk worden behouden in de economie, waardoor de afhankelijkheid van nieuwe grondstoffen afneemt.

Met de strategie voor duurzaam en circulair textiel wordt beoogd een samenhangend kader en een visie voor de transitie van de textielsector vast te stellen waardoor:

¹⁰ Euratex, Key facts and Figures (2020).

¹¹ <https://ec.europa.eu/eurostat>

¹² COM(2020) 98 final.

¹³ COM(2021) 350 final.

textielproducten die in de EU in de handel worden gebracht tegen 2030 lang meegaan en kunnen worden gerecycled, grotendeels gemaakt zijn van gerecyclede vezels, geen schadelijk stoffen bevatten, en bij de productie ervan de sociale rechten en het milieu zijn gerespecteerd; consumenten langer profiteren van hoogwaardig en betaalbaar textiel, snelle mode uit de mode raakt, en er een groot aanbod van economisch rendabele hergebruiks- en reparatiediensten ontstaat; producenten in een concurrerende, veerkrachtige en innovatieve textielsector verantwoordelijkheid nemen voor de hele waardeketen van hun producten, ook als die afval worden; een florerend ecosysteem van circulair textiel ontstaat, als gevolg van voldoende capaciteit voor innovatieve “fibre-to-fibre”-recycling, terwijl de verbranding en het storten van textiel tot een minimum worden beperkt.

2. Een nieuw patroon voor Europa: cruciale acties voor duurzaam en circulair textiel

2.1. Invoeren van verplichte eisen inzake ecologisch ontwerp

De meest doeltreffende manier om de impact van textielproducten op het klimaat en het milieu aanzienlijk te verminderen, is het verlengen van de levensduur van die producten. Het productontwerp speelt een sleutelrol bij de verwezenlijking daarvan. Gebrekkige kwaliteit, bijvoorbeeld met betrekking tot kleurvastheid, scheursterkte of de kwaliteit van ritssluitingen en naden, is een van de belangrijkste redenen waarom consumenten textiel weggooien¹⁴. Met meer duurzaamheid kunnen consumenten kleding langer gebruiken en worden tegelijkertijd circulaire bedrijfsmodellen, zoals hergebruik, verhuur, reparatie, terugnamediensten en tweedehandsverkoop, zodanig ondersteund dat dit kostenbesparingsmogelijkheden voor consumenten oplevert.

Andere ontwerpaspecten die van invloed zijn op de milieuprestaties van textiel zijn de materiële samenstelling, onder meer de gebruikte vezels en de vermenging daarvan, en de aanwezigheid van zorgwekkende chemische stoffen waardoor de recycling van textielafval, waarvan wereldwijd minder dan 1 % in nieuw textiel wordt gebruikt¹⁵, wordt belemmerd. 25 tot 40 % van alle textiel in fabrieken blijft over of wordt afval¹⁶. Ongeveer 20 % van het gescheiden ingezamelde gebruikte textiel in Europa wordt gedowncycled voor gebruik als industriële doekjes of in andere toepassingen¹⁷, terwijl de rest verloren gaat.

Hoewel ook sorterings- en geavanceerde recyclingtechnologieën verder moeten worden ontwikkeld, is het verbeteren van het productontwerp de eerste stap om technische uitdagingen aan te pakken. Vezels worden bijvoorbeeld vaak gemengd met andere vezels (bijvoorbeeld polyester en katoen), hetgeen recycling moeilijker maakt omdat er weinig technologieën beschikbaar zijn om de vezels in textielafval te scheiden. Bovendien kan elastaan, dat vaak wordt toegevoegd om de functionaliteiten van vezels te verbeteren, in vrijwel alle recyclingtechnologieën voor textielvezels als contaminant fungeren en negatieve invloed hebben op de economische haalbaarheid en de milieukosten van het recyclingproces. Bij thermomechanische recycling kan het mengen van verschillende soorten polyester ook negatieve gevolgen hebben voor de verwerking van textielafval en de kwaliteit van het gerecyclede materiaal¹⁸.

¹⁴ ECOS, How Ecodesign can make our textiles circular (2021).

¹⁵ EMF, A New Textiles Economy: Redesigning fashion's future (2017).

¹⁶ Designing for circular fashion: integrating upcycling into conventional garment manufacturing processes, *Fashion and Textiles*.

¹⁷ JRC, Circular economy perspectives in the EU Textile sector (2021).

¹⁸ Europese Commissie, Study on the technical, regulatory, economic and environmental effectiveness of textile fibres recycling (2021).

Vrijwillige regelingen die door de Commissie zijn ontwikkeld, zoals de **EU-milieukeur voor textielproducten**¹⁹ en de **EU-criteria voor groene overheidsopdrachten voor textielproducten en -diensten**²⁰, bevatten reeds vereisten met betrekking tot milieuaspecten van textielproducten. Die regelingen bevatten bijvoorbeeld gedetailleerde criteria voor hoogwaardige en duurzame producten, beperkingen van gevaarlijke chemische stoffen, en vereisten voor het ecologisch duurzaam betrekken van textielvezels. Momenteel wordt samen met vertegenwoordigers van de textielindustrie gewerkt aan de **ecologische voetafdruk van kleding en schoeisel**. Deze werkzaamheden moeten tegen 2024 zijn voltooid.

De Commissie zal op basis van deze kennis in het kader van de **verordening betreffende ecologisch ontwerp voor duurzame producten**²¹ (afhankelijk van de goedkeuring door de medewetgevers en van een effectbeoordeling daarvan) **bindende productspecifieke vereisten voor ecologisch ontwerp** opstellen om de prestaties van textiel wat betreft duurzaamheid, herbruikbaarheid, repareerbaarheid, “fibre-to-fibre”-recyclebaarheid en het verplichte gehalte aan gerecycled materiaal te verhogen, de aanwezigheid van zorgwekkende stoffen te volgen en tot een minimum te beperken, en de negatieve gevolgen van die producten op het klimaat en het milieu terug te dringen. Daarbij zal specifiek aandacht worden besteed aan de kosteneffectiviteit en evenredigheid van de maatregelen, en aan de betaalbaarheid van textiel. Als onderdeel van de vereisten en afhankelijk van de effectbeoordeling wat hun reikwijdte betreft, zal de Commissie **verplichte criteria voor groene overheidsopdrachten** invoeren, waarvan de reikwijdte wordt bepaald naar aanleiding van een effectbeoordeling, evenals vereisten voor stimulansen van lidstaten met betrekking tot textielproducten.

De Commissie zal voorrang geven aan producten met het grootste potentieel voor en de grootste impact op de ecologische duurzaamheid. Uit de eerste beoordeling van de Commissie blijkt dat bijvoorbeeld persoonlijk en huishoudelijk textiel, tapijten en matrassen tot die producten moeten behoren. De definitieve lijst zal worden vastgesteld op basis van een raadpleging voor de goedkeuring van het eerste werkprogramma in het kader van de verordening betreffende ecologisch ontwerp voor duurzame producten, die tegen het eind van 2022 van start moet gaan.

De **aanwezigheid van gevaarlijke stoffen in textielproducten** die in de EU in de handel worden gebracht, waarvan er ongeveer 60 als kankerverwekkend, mutageen of giftig voor de voortplanting worden beschouwd, is een bron van zorg die de Commissie in het kader van de Reach-verordening²² aanpakt. Bovendien zal de Commissie, zoals aangekondigd in de strategie voor duurzame chemische stoffen²³, de industrie ondersteunen om de **zorgwekkende stoffen in textielproducten** die in de EU in de handel worden gebracht **zo veel mogelijk te vervangen en anderszins tot een minimum te beperken**, door **criteria op te stellen voor door hun ontwerp veilige en duurzame chemische stoffen en materialen**. Dit is in overeenstemming met de acties ter verbetering van de bescherming van werknemers die aan gevaarlijke stoffen worden blootgesteld, zoals gedefinieerd in het strategisch EU-kader voor gezondheid en veiligheid op het werk 2021-2027²⁴.

¹⁹ Besluit 2014/350/EU van de Commissie van 5 juni 2014 tot vaststelling van de milieucriteria voor de toekenning van de EU-milieukeur aan textielproducten (PB L 174 van 13.6.2014, blz. 45).

²⁰ EU-criteria voor groene overheidsopdrachten voor textielproducten en -diensten (SWD(2017) 231 final).

²¹ COM(2022) 142.

²² Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH), tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen, houdende wijziging van Richtlijn 1999/45/EG en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad en Verordening (EG) nr. 1488/94 van de Commissie alsmede Richtlijn 76/769/EEG van de Raad en de Richtlijnen 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG en 2000/21/EG van de Commissie.

²³ COM(2020) 667 final.

²⁴ COM(2021) 323 final.

Het streven om alle verontreiniging bij de productie van textiel tot nul terug te dringen, ligt ook ten grondslag aan de herziening van de **richtlijn inzake industriële emissies**²⁵ en de lopende herziening van het **referentiedocument voor de beste beschikbare technieken (BBT-referentiedocument) in de textielindustrie**²⁶.

2.2. Stoppen met de vernietiging van onverkocht of geretourneerd textiel

Het vernietigen van onverkochte of geretourneerde goederen, met inbegrip van kleding, is een verspilling van waarde en middelen. Om deze praktijk te ontmoedigen, stelt de Commissie in het kader van de verordening betreffende ecologisch ontwerp voor duurzame producten een **transparantieplichting voor waarbij grote ondernemingen worden verplicht het aantal producten, met inbegrip van textiel, dat zij verwijderen en vernietigen**, alsook de verdere verwerking ervan wat voorbereiding voor hergebruik, recycling, verbranding of storting betreft, **openbaar te maken**. Als de Commissie daartoe bij de voorgestelde verordening en naar aanleiding van een specifieke effectbeoordeling wordt bevoegd, zal zij ook een **verbod invoeren op de vernietiging van onverkochte producten**, in voorkomend geval met inbegrip van onverkocht of geretourneerd textiel.

Bovendien veranderen **digitale instrumenten** de manier waarop kleding overal ter wereld wordt ontworpen, geproduceerd en onderhouden, hetgeen leidt tot nieuwe vormen van interactie tussen detailhandelaren en consumenten en een dynamischere reactie op de behoeften van consumenten. De Commissie zal samen met de industrie, met name in het kader van het transitietraject voor het textielecosysteem, beoordelen hoe opkomende technologieën, zoals digitale precisietechnologieën, het hoge percentage retourzendingen van online gekochte kleding kunnen verlagen, productie op aanvraag en op maat kunnen aanmoedigen, en zo industriële processen efficiënter kunnen maken en de koolstofvoetafdruk van elektronische handel kunnen verkleinen.

2.3. Aanpakken van de verontreiniging door microplastics

De natuur wordt op grote schaal verontreinigd door microplastics, ook in het mariene milieu, en microplastics zijn een bron van ernstige en toenemende zorg. Een van de belangrijkste bronnen van het onopzettelijk vrijkomen van microplastics is textiel van synthetische vezels. Naar schatting zijn ongeveer 60 % van de in kleding gebruikte vezels synthetisch (met name polyester)²⁷ en neemt dit percentage toe.

Aangezien de grootste hoeveelheid microplastics vrijkomt bij de eerste vijf tot tien wasbeurten, heeft snelle mode, die leidt tot meer gebruik van synthetische vezels op basis van fossiele grondstoffen, een grote impact op verontreiniging door microplastics. Elk jaar komt alleen al uit het afvalwater van wasmachines tot 40 000 ton synthetische vezels vrij²⁸.

De Commissie is voornemens de verschillende fasen van de levenscyclus waarin synthetische vezels in het milieu vrijkomen aan te pakken door een reeks preventie- en reductiemaatregelen te treffen, met name in de vorm van **bindende ontwerpvereisten** in de verordening betreffende ecologisch ontwerp voor duurzame producten en in het aanstaande **initiatief van de Commissie om het onopzettelijk in het milieu vrijkomen van microplastics aan te pakken**, dat in de tweede helft van 2022 zal worden gepresenteerd. Naast productontwerp zullen de maatregelen gericht zijn op productieprocessen, voorwassen in industriële productiefaciliteiten, etikettering en de bevordering van innovatieve materialen. Andere opties zijn wasmachinefilters die de bij het wassen vrijkomende hoeveelheid

²⁵ <https://ec.europa.eu/environment/industry/stationary/ied/evaluation.htm>

²⁶ <https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/textiles-industry>

²⁷ EEA, Plastic in textiles: towards a circular economy for synthetic textiles in Europe (2021).

²⁸ Eunomia, Investigating options for reducing releases in the aquatic environment of microplastics emitted by (but not intentionally added in) products (2018).

microplastics met wel 80 % kunnen verminderen²⁹, het opstellen van richtsnoeren voor niet-agressieve wasmiddelen, onderhoud en wassen, de afvalbehandeling van textielafval aan het einde van de levensduur, en regelgeving voor een betere behandeling van afvalwater en zuiveringsslib.

De Commissie zal rekening houden met de lopende normalisatiewerkzaamheden voor vaststelling van testmethoden om het vrijkomen van microplastics bij het wassen van synthetisch textiel te meten³⁰, en met de technologische en technische capaciteiten van de industrie.

2.4. Invoeren van informatievereisten en een digitaal productpaspoort

Met duidelijke, gestructureerde en toegankelijke informatie over de kenmerken met betrekking tot de ecologische duurzaamheid van producten worden ondernemingen en consumenten in staat gesteld betere keuzes te maken en wordt de communicatie tussen actoren in waardeketens, met inbegrip van producenten en recyclers, verbeterd, bijvoorbeeld over zorgwekkende stoffen, reparatie of de gebruikte vezels. Met dergelijke informatie worden ook de zichtbaarheid en de geloofwaardigheid van duurzame ondernemingen en producten vergroot. Daarom zal de Commissie als onderdeel van de maatregelen in het kader van de nieuwe verordening betreffende ecologisch ontwerp voor duurzame producten een **digitaal productpaspoort voor textiel** invoeren op basis van verplichte informatievereisten met betrekking tot circulariteit en andere belangrijke milieuaspecten.

Om voor samenhang met deze nieuwe wetgeving te zorgen, zal de Commissie ook de **verordening inzake de etikettering van textielproducten**³¹ herzien, op grond waarvan op textiel dat op de EU-markt wordt verkocht een etiket moet zijn aangebracht waarop de vezelsamenstelling en alle niet uit textiel bestaande delen van dierlijke oorsprong zijn vermeld. De Commissie zal, als onderdeel van die herziening en afhankelijk van een effectbeoordeling, **het openbaar maken** van andere soorten informatie **verplicht stellen**, bijvoorbeeld informatie over duurzaamheids- en circulariteitsparameters, de grootte van producten en in voorkomend geval het land waarin de productieprocessen plaatsvinden (“made in”).

De Commissie zal in het kader van de bovengenoemde voorstellen ook de mogelijkheid overwegen om een **digitaal etiket** in te voeren.

2.5. Groene claims voor daadwerkelijk duurzaam textiel

Consumenten die bereid zijn duurzamere producten te kopen, worden vaak ontmoedigd om deze te kopen door de onbetrouwbaarheid van claims: uit een recente screening van duurzaamheidsclaims in de textiel-, kleding- en schoenensector is gebleken dat 39 % van dergelijke claims onjuist of misleidend zouden kunnen zijn³². Mensen kunnen uiteindelijk ook producten kopen die minder duurzaam zijn dan zij denken, aangezien beweringen worden gedaan over bepaalde kenmerken van textielproducten die in werkelijkheid geen aanzienlijke milieuvoordelen hebben.

²⁹ I.E. Napper e.a., The efficiency of devices intended to reduce microfibre release during clothes washing (2020); H.K. McIlwraith e.a., Capturing microfibers — marketed technologies reduce microfiber emissions from washing machine (2019).

³⁰ De Europese normalisatieorganisatie werkt aan een reeks normen (EN ISO 4484) met betrekking tot het specifieke vrijkomen van microplastics uit synthetisch textiel.

³¹ Verordening (EU) nr. 1007/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 27 september 2011 betreffende textielvezelbenamingen en de desbetreffende etikettering en merking van de vezelsamenstelling van textielproducten, en houdende intrekking van Richtlijn 73/44/EEG van de Raad en Richtlijnen 96/73/EG en 2008/121/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 272 van 18.10.2011, blz. 1).

³² https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/consumer-rights-and-complaints/enforcement-consumer-protection/sweeps_nl

In het kader van het initiatief ter **versterking van de rol van de consument bij de groene transitie**³³, waarmee de Commissie voorstelt de richtlijn oneerlijke handelspraktijken³⁴ en de richtlijn consumentenrechten (Richtlijn 2011/83/EU)³⁵ te wijzigen, zullen nieuwe vereisten worden vastgesteld die bijzonder relevant zijn voor textielproducten. Met de nieuwe EU-regels wordt ervoor gezorgd dat consumenten op het verkooppunt informatie krijgen over een **commerciële duurzaamheidsgarantie**, alsook **informatie die relevant is voor reparatie**, met inbegrip van een repareerbaarheidsscore als die beschikbaar is. Algemene milieucclaims, zoals “groen”, “milieuvriendelijk” of “goed voor het milieu”, worden alleen toegestaan als zij kunnen worden onderbouwd met aantoonbaar uitmuntende milieuprestaties, met name op basis van de EU-milieukeur, milieukeuren van type I of specifieke EU-wetgeving die relevant is voor de claim. Vrijwillige duurzaamheidskeurmerken voor sociale of milieuaspecten moeten zijn gebaseerd op een verificatie door een derde partij of worden vastgesteld door overheidsinstanties. Bovendien zullen er voorwaarden gelden voor het doen van groene claims met betrekking tot toekomstige milieuprestaties, zoals “klimaatneutraal tegen 2030”, en voor vergelijkingen met andere producten.

Om die bepalingen aan te vullen met specifiekere vereisten, blijft de Commissie ook werken aan minimumcriteria voor alle soorten milieucclaims in het kader van het **initiatief inzake groene claims**, dat in de tweede helft van 2022 moet worden gepresenteerd. Het gebruik van milieuvoetafdrukmethoden³⁶ wordt gezien als een manier om milieucclaims te onderbouwen en daarover te communiceren, door aan te tonen dat de algemenere regels inzake consumentenbescherming worden nageleefd. In dit verband zal rekening worden gehouden met de lopende werkzaamheden inzake de ecologische voetafdruk van kleding en schoeisel.

De Commissie zal ook de **criteria van het EU-milieukeur voor textiel en schoeisel** herzien om de toepassing ervan onder producenten te ondersteunen en consumenten een gemakkelijk herkenbare en betrouwbare manier te bieden om voor milieuvriendelijke textielproducten te kiezen.

Een specifieke bron van toenemende zorg is de **(on)betrouwbaarheid van groene claims over het gebruik van gerecyclede kunststofpolymeren in kleding** als die polymeren niet het resultaat zijn van “fibre-to-fibre”-recycling, maar vooral van de recycling van gesorteerde petflessen. Behalve dat consumenten mogelijk worden misleid, is die praktijk niet in overeenstemming met het circulaire model voor petflessen, die in de gesloten recyclingkringloop voor materialen die in contact komen met levensmiddelen moeten worden gehouden en waarvoor verplichtingen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid gelden, met inbegrip van vergoedingen, zodat de doelstellingen van de EU-regels inzake kunststofproducten voor eenmalig gebruik³⁷ en inzake verpakkingen³⁸ kunnen worden verwezenlijkt. Gezien de rol van synthetische vezels bij verontreiniging met microplastics kunnen er nog meer problemen met deze claims optreden. Om de betrouwbaarheid van dergelijke groene claims en de relevantie van de aan bedrijven en consumenten verstrekte informatie te waarborgen en de recycling van kunststofpolymeren en de markt daarvoor verder te bevorderen, zal de Commissie daarom bijzondere aandacht aan deze kwestie

³³ COM(2022) 143.

³⁴ Richtlijn 2005/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2005 betreffende oneerlijke handelspraktijken van ondernemingen jegens consumenten op de interne markt en tot wijziging van Richtlijn 84/450/EEG van de Raad, Richtlijnen 97/7/EG, 98/27/EG en 2002/65/EG van het Europees Parlement en de Raad en van Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad (“richtlijn oneerlijke handelspraktijken”) (PB L 149 van 11.6.2005, blz. 22).

³⁵ Richtlijn 2011/83/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende consumentenrechten, tot wijziging van Richtlijn 93/13/EEG van de Raad en van Richtlijn 1999/44/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 85/577/EEG en van Richtlijn 97/7/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 304 van 22.11.2011, blz. 64).

³⁶ Aanbeveling (EU) 2021/2279 van de Commissie van 15 december 2021 betreffende het gebruik van milieuvoetafdrukmethoden voor het meten en bekendmaken van de milieuprestatie van producten en organisaties gedurende hun levenscyclus.

³⁷ Richtlijn (EU) 2019/904 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu (PB L 155 van 12.6.2019, blz. 1).

³⁸ Richtlijn 94/62/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 1994 betreffende verpakking en verpakkingsafval (PB L 365 van 31.12.1994, blz. 10).

besteden in het kader van de aanstaande initiatieven zoals het initiatief voor groene claims en de herziening van de criteria van de EU-milieukeur voor textiel en schoeisel, en bij de ontwikkeling van bindende productspecifieke vereisten voor ecologisch ontwerp. De Commissie moedigt ondernemingen ook aan **prioriteit te geven aan hun inspanningen op het gebied van “fibre-to-fibre”-recycling** en bij voorkeur claims te maken met betrekking tot resultaten, teneinde deze belangrijke uitdaging voor het sluiten van de kringloop voor textielproducten aan te pakken.

2.6. Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid en het bevorderen van hergebruik en recycling van textielafval

Er is veel potentieel om textielafval te verminderen en ervoor te zorgen dat het meer waarde creëert door de voorbereiding voor hergebruik en recycling ervan te bevorderen. Elk jaar wordt in de EU tot 2,1 miljoen ton kleding en huishoudtextiel na de consumptiefase afzonderlijk ingezameld voor recycling of verkoop op mondiale markten voor hergebruik, goed voor ongeveer 38 % van het textiel dat in de EU in de handel wordt gebracht. De resterende 62 % komt waarschijnlijk in de restafvalstroom terecht³⁹.

Producenten verantwoordelijk stellen voor het afval dat hun producten produceren, is essentieel om de **productie van textielafval los te koppelen van de groei van de sector**. Vereisten inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid zijn doeltreffend gebleken bij het verbeteren van de gescheiden inzameling van afval en het beheer daarvan overeenkomstig de afvalhiërarchie. Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid kan een stimulans zijn voor productontwerp waarmee circulariteit in de hele levenscyclus van het materiaal wordt bevorderd en rekening wordt gehouden met het einde van de levensduur van producten. Verschillende EU-lidstaten hebben vereisten inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor textiel ingevoerd of overwogen dit, in het licht van de verplichting uit hoofde van de afvalwetgeving van de EU om tegen 1 januari 2025 textielafval gescheiden in te zamelen.

De Commissie zal in dit verband geharmoniseerde **EU-regels voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor textiel met ecogemoduleerde heffingen** voorstellen als onderdeel van de aanstaande herziening van de kaderrichtlijn afvalstoffen in 2023. De belangrijkste doelstelling daarvan is het creëren van een economie voor inzameling, sortering, hergebruik, voorbereiding voor hergebruik en recycling, alsook het stimuleren van producenten en merken om ervoor te zorgen dat hun producten in overeenstemming met de beginselen van circulariteit worden ontworpen. Daartoe zal de Commissie, afhankelijk van een effectbeoordeling, voorstellen **een aanzienlijk deel van de bijdragen aan regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid te bestemmen voor afvalpreventiemaatregelen en voorbereiding voor hergebruik**.

De Commissie zal ook overwegen **voorbereiding voor hergebruik** van gescheiden ingezameld textielafval van huishoudens en soortgelijk afval **als een noodzakelijke eerste stap verplicht te stellen**, hetgeen activiteiten in verband met voorbereiding voor hergebruik, hergebruik en reparatie zal bevorderen en het volume van afvalsoorten die lager in de afvalhiërarchie worden verwerkt, verkleinen.

De Commissie zal de ontwikkelingen op het gebied van de productie, samenstelling en verwerking van textielafval nauwlettend volgen. De Commissie heeft ook opdracht gegeven voor een specifieke studie met het oog op het voorstellen van **verplichte streefcijfers voor voorbereiding voor hergebruik** en recycling van textielafval in het kader van de in 2024 geplande herziening van de afvalwetgeving van de EU.

³⁹ JRC, Circular economy perspectives in the EU Textile sector (2021).

3. Vormgeven van de toekomstige industrie: de randvoorwaarden scheppen

3.1. *Het transitietraject voor het textielecosysteem in gang zetten*

In de actualisering van de industriestrategie van de EU⁴⁰ wordt benadrukt dat de groene en digitale transitie verder moeten worden versneld en de veerkracht van de industriële ecosystemen van de EU moet worden vergroot. Daartoe stelt de Commissie de cocreatie van **transitietrajecten** voor. Dit zijn essentiële samenwerkingsinstrumenten voor de transformatie van de industriële ecosystemen.

De diensten van de Commissie zullen samen met deze strategie scenario's voor de cocreatie van een **transitietraject voor het textielecosysteem**⁴¹ publiceren.

Het proces van cocreatie met belanghebbenden zal in het tweede kwartaal van 2022 van start gaan. Dit proces moet tegen het einde van 2022 resulteren in een overeengekomen visie voor het ecosysteem en specifieke toezeggingen. Het kan bijvoorbeeld gaan om verbintenissen op het gebied van circulariteit en circulaire bedrijfsmodellen, acties om het duurzame concurrentievermogen, de digitalisering en de veerkracht te bevorderen, en aanwijzing van specifieke investeringen die nodig zijn voor de dubbele transitie.

Na vaststelling van het transitietraject kan ook de voortgang bij het verwezenlijken van de dubbele transitie worden gevolgd en kunnen de investerings- en innovatiekloven worden gedicht, waarbij ook het concurrentievermogen van het textielecosysteem wordt versterkt. Dit samenwerkingsinstrument kan dienen als discussieforum in afwachting van acties in het kader van de verordening betreffende ecologisch ontwerp voor duurzame producten, met inbegrip van het digitale productpaspoort.

3.2. *Overproductie en overconsumptie van kleding terugdringen: ervoor zorgen dat snelle mode uit de mode raakt*

De verplichte ontwerpvereisten voor duurzaam en circulair textiel die in het kader van de verordening betreffende ecologisch ontwerp voor duurzame producten zullen worden ingevoerd, zullen de levensduur van kleding verlengen en samen met de nieuwe regels inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid in het kader van de kaderrichtlijn afvalstoffen dienen als springplank voor **een nieuw paradigma van aantrekkelijke alternatieven voor snel veranderende modetrends**.

Ondernemingen moeten de voorvechters van deze paradigmaverschuiving worden. Ondernemingen die hun bedrijfsmodellen de laatste twee decennia hebben opgebouwd door te profiteren van het steeds sneller op de markt brengen van steeds meer modeassortimenten en microcollecties, worden sterk aangemoedigd om circulaire beginselen en bedrijfsmodellen te internaliseren, minder collecties per jaar uit te brengen, verantwoordelijkheid te nemen, en actie te ondernemen om hun koolstof- en milieuoetafdruk zo klein mogelijk te maken.

Het is moeilijk de aankoopgewoonten van consumenten te veranderen zonder ondernemingen **nieuwe circulaire bedrijfsmodellen** aan te bieden, zoals product-als-dienstenmodellen, terugnamediensten, tweedehandscollecties en reparatiediensten. Hoewel deze nieuwe modellen nog steeds een nichemarkt vormen, is aangetoond dat zij de levensduur van textielproducten verlengen en een kosteneffectief en betaalbaar alternatief voor snelle mode zijn⁴². Aangezien snelle mode samenhangt met het toenemende gebruik van op fossiele

⁴⁰ COM(2021) 350 final.

⁴¹ Het "textielecosysteem" verwijst naar de textiel-, kleding-, leer- en schoeiselindustrieën, overeenkomstig de definitie in het jaarverslag over de eengemaakte markt van 2021.

⁴² EEA, Business Models in a Circular Economy (2021).

brandstoffen gebaseerde synthetische vezels, zou de overschakeling op duurzamere bedrijfsmodellen zowel de afhankelijkheid van kledingproducenten van fossiele brandstoffen als de gevolgen daarvan voor de klimaatverandering en de verontreiniging door microplastics verminderen.

Zoals hierboven vermeld, zal de Commissie in het kader van het **transitietraject samenwerken met belanghebbenden om het opschalen van hulpbronnenefficiënte productieprocessen, hergebruik, reparatie en andere nieuwe circulaire bedrijfsmodellen in de textielsector te faciliteren.**

Het ondersteunen van **sociale ondernemingen die actief zijn in de hergebruiksector** is van bijzonder belang, aangezien zij veel potentieel hebben om lokale, groene en inclusieve ondernemingen en banen in de EU te creëren⁴³. Een sociale onderneming creëert gemiddeld 20 tot 35 banen per 1 000 ton voor hergebruik ingezameld textiel⁴⁴. Voor de sector is het echter lastig om concurrerend te zijn en een vaste factor in de textielsector te worden. Om de hergebruiksector te ondersteunen bij het opschalen, het opbouwen van capaciteit en het verder internaliseren van circulaire beginselen, moeten een aantal maatregelen worden getroffen. Het transitietraject inzake nabijheid en sociale economie biedt een gelegenheid om die beginselen met belanghebbenden te bespreken. Daarnaast zal de Commissie in het kader van het onlangs goedgekeurde EU-actieplan voor de sociale economie⁴⁵ **richtsnoeren** verstrekken **over hoe sociale ondernemingen en andere actoren**, waaronder reguliere ondernemingen, die vooral de door hergebruik en reparatie van textiel geboden mogelijkheden zullen onderzoeken, **de circulaire economie kunnen toepassen en partnerschappen voor de circulaire economie kunnen aangaan.**

Ook de lidstaten hebben een belangrijke rol te spelen. Naast **maatregelen ter ondersteuning van de hergebruik- en reparatiesector, ook als onderdeel van de sociale economie**, kunnen met name belastingmaatregelen, die in overeenstemming zijn met de staatssteun- en WTO-regels, een nuttig instrument zijn. De Commissie moedigt de lidstaten aan **gunstige belastingmaatregelen voor de hergebruik- en reparatiesector** te treffen. De Commissie zal **richtsnoeren inzake de bevordering van circulaire bedrijfsmodellen** door middel van investeringen, financiering en andere stimulansen opstellen, waarin de mogelijkheden om circulaire waarde en banen in het textielecosysteem te scheppen aan bod komen.

Om de verandering in consumptie- en productiepatronen te versnellen, zal de Commissie die transitie bevorderen onder het motto **#ReFashionNow**, waarbij zij kwaliteit, duurzaamheid, langer gebruik, reparatie en hergebruik centraal zal zetten. In het kader van het Europees stakeholdersplatform voor de circulaire economie zullen ontwerpers, producenten, detailhandelaren, adverteerders en burgers worden gemobiliseerd om de mode-industrie te herontwerpen. Andere EU-initiatieven zullen ook als springplank voor concrete **#ReFashionNow**-acties dienen, met name het Europees Bauhaus, de **toezegging inzake duurzame consumptie**⁴⁶ en het Europees Jaar van de Jeugd.

3.3. Eerlijke mededinging en naleving op een goed functionerende interne markt waarborgen

In de markttoezichtwetgeving van de EU is voorzien in regels om ervoor te zorgen dat de nationale bevoegde autoriteiten de EU-wetgeving voor producten die in de EU in de handel worden gebracht, ongeacht de oorsprong daarvan, kunnen handhaven. Door de uitdagingen op de wereldmarkt en de steeds complexere toeleveringsketens, alsook de toename van het aantal

⁴³ OESO/Europese Commissie, Policy brief on making the most of the social economy's contribution to the circular economy (2022).

⁴⁴ RREUSE, Job creation in the re-use sector: data insights from social enterprises (2021).

⁴⁵ COM(2021) 778 final.

⁴⁶ https://ec.europa.eu/info/policies/consumers/consumer-protection-policy/sustainable-consumption-pledge_nl

producten dat in de EU online verkocht wordt, is het nodig sterkere handhavingsmaatregelen te treffen om de veiligheid van consumenten en een goed functionerende interne markt te waarborgen.

Daarom moet structurele **coördinatie en samenwerking** tussen de nationale handhavingsautoriteiten mogelijk worden gemaakt en moeten **markttoezichtpraktijken** worden gestroomlijnd. Het nieuwe Unienetwerk voor productconformiteit⁴⁷ zal grensoverschrijdende markttoezichtpraktijken in de EU op door de bevoegde autoriteiten aan te dragen prioritaire gebieden coördineren en ondersteunen, en moet zorgen voor sectoroverschrijdende coördinatie tussen de verschillende groepen voor administratieve samenwerking, zoals die inzake chemische stoffen en textiel etikettering. De Commissie zal steun verlenen door middel van gezamenlijke initiatieven en projecten⁴⁸ om de samenwerking tussen alle relevante actoren, met name douane- en markttoezichtautoriteiten, de textielindustrie en testlaboratoria in het textielecosysteem, te versterken, waarbij in het kader van het programma voor de eengemaakte markt capaciteit wordt opgebouwd en ervoor wordt gezorgd dat digitale instrumenten voor markttoezicht worden gebruikt en uniforme voorwaarden en frequenties voor controles van bepaalde producten worden vastgesteld.

Om inbreuken op intellectuele-eigendomsrechten te bestrijden, zal de Commissie tegen 2023 een **EU-toolbox tegen namaak** creëren met beginselen voor gezamenlijke actie, samenwerking en informatie-uitwisseling tussen houders van rechten, online- en offline tussenspersonen en rechtshandavingsinstanties, zoals douane-, politie- en markttoezichtautoriteiten.

3.4. Onderzoek, innovatie en investeringen ondersteunen

Om van de groene en digitale transitie van mondiale waardeketens een verhaal van succes en veerkracht te maken, moet het textielecosysteem in staat zijn zichzelf opnieuw uit te vinden. Het verbeteren van onderzoek en innovatie en het bevorderen van investeringen in de sector zijn van essentieel belang om het potentieel ervan te benutten en daarmee duurzame groei en lokale werkgelegenheid te creëren, en moeten op EU-, nationaal en regionaal niveau een prioriteit zijn.

Met het **Nieuw Europees Bauhaus** wordt de Europese Green Deal concreet gemaakt met tastbare initiatieven ter bevordering van een duurzame levensstijl, ook op het gebied van mode. Als onderdeel van dit programma en onder het motto #ReFashionNow zal de Commissie projecten ondersteunen die mode duurzamer maken en tegelijkertijd voldoen aan eisen op het gebied van esthetiek en inclusiviteit.

De Commissie werkt ook aan een **gemeenschappelijk stappenplan voor industriële technologie inzake circulariteit**, waarmee wordt beoogd onderzoek en innovatie in de industrie, ook met betrekking tot de recycling van textiel, te stroomlijnen. Dit stappenplan wordt ondersteund met een onlangs gepubliceerde studie⁴⁹ over de doeltreffendheid van de huidige vermogens voor de recycling van textielafval, waarin de noodzaak wordt benadrukt om die vermogens verder te versterken.

Toekomstige onderzoeksinitiatieven zullen worden vastgesteld in het kader van **publiek-private partnerschappen**, waarmee voor leiderschap en excellentie in het ecosysteem wordt gezorgd. Het partnerschap “Made in Europe”⁵⁰ zal zich er bijvoorbeeld voor inzetten dat textiel op digitaal ondersteunde, concurrerende, groene, sociaal duurzame en veerkrachtige

⁴⁷ Vastgesteld in het kader van Verordening (EU) 2019/1020 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 betreffende markttoezicht en productconformiteit en tot wijziging van Richtlijn 2004/42/EG en de Verordeningen (EG) nr. 765/2008 en (EU) nr. 305/2011, PE/45/2019/REV/1 (PB L 169 van 25.6.2019, blz. 1).

⁴⁸ [REACH4TEXTILES](#).

⁴⁹ Europese Commissie, Study on the technical, regulatory, economic and environmental effectiveness of textile fibres recycling (2021).

⁵⁰ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/research_and_innovation/funding/documents/ec_rtd_he-partnership-made-in-europe.pdf

wijze wordt geproduceerd en gebruikt. De steun is ook gericht op het verminderen van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen door middel van **biogebaseerde innovatie in de textielsector** door de Gemeenschappelijke Onderneming “Een circulair biogebaseerd Europa”⁵¹, waarmee onder meer wordt beoogd de ontwikkeling van nieuwe soorten textielvezels te bevorderen. Met het Europees partnerschap “Process4Planet” wordt beoogd **circulariteit in de Europese verwerkende industrieën te bevorderen en aanzienlijk bij te dragen aan het koolstofvrij maken daarvan** door de nodige innovatie te ontwikkelen en toe te passen met initiatieven zoals Hubs for Circularity (H4C). Naast de doorlopende financiering in het kader van bestaande programma’s zoals het Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT), worden in het kader van Horizon Europa specifieke oproepen gedaan om technologieën en processen voor het opschalen van reparatie, het verbeteren van inzameling en sortering, het vergroten van de vermogens van de EU-industrie om textiel te recyclen⁵², het bevorderen van “fibre-to-fibre”-recycling en het vergroten van het gehalte aan gerecycleerde vezels verder te ontwikkelen. Sociale innovatie zal ook van cruciaal belang zijn, met name om ondernemingen te helpen die zich richten op hergebruik.

De Commissie zal in het kader van het **LIFE-programma**⁵³ projecten inzake technologische innovatie voor circulaire bedrijfsmodellen in de modesector medefinancieren en de **integratie van partnerschappen in de sociale en circulaire economie** ondersteunen. Het textielecosysteem kan ook profiteren van de kansen die worden geboden door het **Europees Fonds voor regionale ontwikkeling**, waarmee de transformatie in de regio’s wordt ondersteund en financiering beschikbaar wordt gesteld voor onderzoek en innovatie, digitalisering, het concurrentievermogen van kmo’s, de ontwikkeling van vaardigheden, digitale connectiviteit, circulair productontwerp en circulaire productieprocessen.

De Commissie zal ondernemingen in het textielecosysteem aanmoedigen om deel te nemen aan initiatieven voor de ontwikkeling van de **dataruimten voor de Europese Green Deal en voor de productie**, zodat ondernemingen gemakkelijker gegevens kunnen delen en hergebruiken. Het **netwerk van Europese digitale-innovatiehubs** biedt bredere steun voor digitale innovatie, en zal de digitale infrastructuur ontwikkelen die nodig is om nieuwe digitale technologieën te testen en werknemers in de sector te helpen de kansen die digitalisering biedt beter te begrijpen en hun technologische vaardigheden te verbeteren.

De lidstaten spelen ook een sleutelrol bij het ondersteunen van onderzoek, innovatie en investeringen, onder meer door gebruik te maken van leningen en subsidies in het kader van de **herstel- en veerkrachtfaciliteit**. Portugal heeft bijvoorbeeld al aangegeven dat het voornemens is investeringen voor het moderniseren en ontwikkelen van een nationale circulaire bio-industrie te ondersteunen, om ervoor te zorgen dat meer biogebaseerde materialen in textiel worden verwerkt. Frankrijk is voornemens innovatie op verschillende gebieden te ontwikkelen, onder meer op het gebied van recycling en hergebruik van gerecyclede materialen, waarbij textiel als een van de vijf prioritaire materialen is aangewezen. Italië overweegt om recyclinghubs voor het inzamelen, sorteren en verwerken van textielafval op te zetten. Daarnaast kan het ecosysteem meedelen in de vele innovatie- en digitaliseringscomponenten van de nationale plannen, bijvoorbeeld bij de aankoop van digitale apparatuur.

Het is van essentieel belang dat particuliere investeringen in duurzaam textiel worden gemobiliseerd. Op basis van het werk van het deskundigenplatform inzake duurzame financiering overweegt de Commissie technische screeningcriteria vast te stellen waarin onder meer wordt vastgelegd **wat in het kader van de taxonomieverordening voor duurzame**

⁵¹ <https://www.bbi.europa.eu/about/circular-bio-based-europe-joint-undertaking-cbe-ju>

⁵² Ook ter ondersteuning van een mogelijk wettelijk streefcijfer voor recycling en hergebruik van textiel.

⁵³ https://cinea.ec.europa.eu/life_nl

investerings wordt verstaan onder een substantiële bijdrage aan de circulaire economie bij de productie van kleding, alsook criteria met betrekking tot verontreiniging als gevolg van de afwerking van textiel.

3.5. De nodige vaardigheden voor de groene en digitale transitie ontwikkelen

Het textielecosysteem heeft hooggekwalificeerde werknemers nodig om het werkgelegenheidspotentieel van de groene en digitale transitie te benutten, aangezien slechts 13 % van de werknemers in de textielsector hooggekwalificeerd is⁵⁴. De sector heeft moeite om gekwalificeerde jonge talenten aan te trekken en kmo's in het textielecosysteem worden afgeremd door een gebrek aan geschoolde werknemers. 55 % van de Europese bedrijven heeft aangegeven moeite te hebben om ICT-vacatures in te vullen⁵⁵, en 40 % geeft aan te maken te hebben met een tekort aan vakkrachten met groene vaardigheden⁵⁶. Gebieden zoals **ecologisch ontwerp, de ontwikkeling van vezels, innovatieve textielproductie, reparatie en hergebruik** zijn van bijzonder belang. Beroepsonderwijs en -opleiding, zowel initieel als voortgezet, met inbegrip van leerlingplaatsen, zijn van essentieel belang om mensen met de nodige vaardigheden uit te rusten.

De Commissie heeft in het kader van het **EU-pact voor vaardigheden**⁵⁷ de oprichting van een grootschalig partnerschap voor vaardigheden in het textielecosysteem ondersteund, waarmee bijscholing, omscholing en de verwerving en overdracht van groene en digitale vaardigheden, met inbegrip van kennis over levenscyclus- en waardeketenbeoordelingen, worden bevorderd. Overeenkomstig de nieuwe vaardighedenagenda voor Europa⁵⁸, het digitaal kompas 2030⁵⁹ en de doelstellingen van de top van Porto⁶⁰, is in het pact voor vaardigheden in het textielecosysteem, dat op 16 december 2021 is aangegaan, toegezegd specifieke kernprestatie-indicatoren te volgen om lokale partnerschappen tussen het bedrijfsleven, overheidsinstellingen en onderwijsaanbieders tot stand te brengen. Er is onder meer afgesproken actie te ondernemen om de diversiteit in het management van ondernemingen elk jaar tot 5 % te verhogen, met name door de toegang van vrouwen tot hogere functies te verbeteren, om 10 000 kmo's te ondersteunen bij hun inspanningen op het gebied van digitalisering, om twintig nieuwe onderwijsprocessen en -instrumenten voor groene en digitale vaardigheden te ontwerpen, om het aanbod van leerlingplaatsen in de sector met 20 % te verhogen⁶¹, en om bijscholing en omscholing van werknemers de komende jaren anderszins te bevorderen.

4. Tot een wereldwijde duurzame textielwaardeketen komen

De EU zal wereldwijde vooruitgang in de richting van duurzamer en circulaire textiel nastreven op **internationale fora** (G7, G20), en in het kader van de wereldwijde alliantie voor circulaire economie en hulpbronnefficiëntie en de Milieuvergadering van de Verenigde Naties. De Commissie zal met andere partners op mondiaal, regionaal en bilateraal niveau samenwerken om samenwerking en initiatieven ter ondersteuning van duurzame waardeketens voor textiel en duurzame mode te bevorderen. Het InTex-project ter bevordering van innovatieve bedrijfspraktijken en economische modellen in de

⁵⁴ Arbeidskrachtenenquête van Eurostat (2019).

⁵⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=ICT_specialists_-_statistics_on_hard-to-fill_vacancies_in_enterprises

⁵⁶ <https://euratex.eu/news/which-skills-companies-need-from-their-workforce/>

⁵⁷ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1517&langId=en>

⁵⁸ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=en>

⁵⁹ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_nl

⁶⁰ <https://www.2021portugal.eu/en/porto-social-summit/>

⁶¹ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1534&langId=en>

textielwaardeketen van het Milieuprogramma van de Verenigde Naties⁶², dat door de EU wordt gefinancierd, is een praktisch voorbeeld van een dergelijke samenwerking.

4.1. Zorgvuldigheid voor ecologische en sociale rechtvaardigheid

Het merendeel van de gebruiksklare kleding en het gebruiksklare huishoudtextiel dat in Europa wordt geconsumeerd, wordt uit derde landen ingevoerd. In 2019 was de EU een van de **grootste importeurs van kleding ter wereld**. De naar de EU ingevoerde kleding had in dat jaar een gecombineerde waarde van 80 miljard EUR⁶³. Door **groenere en eerlijkere waardeketens** over de grenzen heen in de betrokken continenten te stimuleren, zal ervoor worden gezorgd dat textielproducten die in de EU en daarbuiten worden geconsumeerd met inachtneming van wereldwijde sociale en milieuaspecten zijn geproduceerd.

In de communicatie over **waardig werk wereldwijd voor een mondiale rechtvaardige transitie en een duurzaam herstel**⁶⁴ wordt textiel aangemerkt als een belangrijke sector waarin waardige arbeidsomstandigheden worden bevorderd door middel van contacten in bilaterale en multilaterale fora. De textielindustrie heeft in dit verband het potentieel om gendergelijkheid te bevorderen, aangezien wereldwijd naar schatting 75 % van de werknemers in de kledingsector vrouw is⁶⁵. Daarnaast helpt de Commissie in het kader van het **programma “Beter werk”**⁶⁶ derde partnerlanden de arbeidsomstandigheden en de naleving van de internationale arbeidsnormen te verbeteren.

Wat textielwaardeketens betreft, is in de OESO-richtsnoeren inzake zorgvuldigheid in de kleding- en schoeiselsector een aantal gemeenschappelijke risico's voor schendingen van de mensen- en arbeidsrechten aangewezen, met inbegrip van kinderarbeid, discriminatie, dwangarbeid, problemen met gezondheid en veiligheid op het werk, en oneerlijke lonen⁶⁷. In het voorstel voor een **richtlijn inzake passende zorgvuldigheid in het bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid**⁶⁸ wordt een horizontale zorgvuldigheidsverplichting voor grote ondernemingen vastgesteld om feitelijke en potentiële negatieve effecten op de mensenrechten en het milieu, met inbegrip van arbeidsrechten, in de eigen activiteiten en in hun mondiale waardeketens te identificeren, voorkomen, reduceren en beëindigen, en die effecten tot een minimum te beperken. Midcap-ondernemingen (grote ondernemingen met meer dan 250 werknemers en een omzet van meer dan 40 miljoen EUR) die actief zijn in sectoren met een grote impact, waaronder de textielsector, vallen ook onder het toepassingsgebied van die richtlijn. Ondernemingen uit derde landen die betrokken zijn bij textielwaardeketens van Europese afnemers, of grote afnemers die in de EU actief zijn, die een aanzienlijke omzet in de EU genereren, zullen ook aan dergelijke verplichtingen moeten voldoen. Bovendien wordt in de EU-strategie voor de rechten van het kind⁶⁹ de nultolerantie ten aanzien van kinderarbeid benadrukt en worden de lidstaten van de EU opgeroepen hun toeleveringsketens vrij van kinderarbeid te maken. De Commissie werkt ook aan een nieuw wetgevingsinitiatief om **het in de EU in de handel brengen van producten die zijn vervaardigd met gebruikmaking van dwangarbeid, waaronder gedwongen kinderarbeid, daadwerkelijk te verbieden**.

Ook de lopende ontwikkeling en uitvoering van een internationaal kader voor transparantie en traceerbaarheid van duurzame waardeketens in de kleding- en schoeiselindustrie⁷⁰ zal

⁶² <https://www.unep.org/intex>

⁶³ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/edn-20200424-1>

⁶⁴ COM(2022) 66 final.

⁶⁵ SWD(2017) 147, Sustainable garment value chains through EU development action.

⁶⁶ <https://betterwork.org/about-us/the-programme/>

⁶⁷ OECD Due Diligence Guidance for Responsible Supply Chains in the Garment and Footwear Sector.

⁶⁸ COM(2022) 71 final.

⁶⁹ COM(2021) 142 final.

⁷⁰ <http://www.unece.org/net4all.ch/fr/tradewelcome/traceability-for-sustainable-garment-and-footwear.html>

bijdragen tot een doeltreffender beheer van waardeketens, en tot het vaststellen en aanpakken van arbeids- en mensenrechtenschendingen en milieueffecten.

4.2. Uitdagingen in verband met de uitvoer van textielafval aanpakken

De **uitvoer van textielafval** naar landen buiten de EU is gestaag toegenomen tot 1,4 miljoen ton in 2020⁷¹. Overeenkomstig het recente voorstel van de Commissie voor nieuwe **EU-regels inzake de overbrenging van afvalstoffen**⁷² zou de uitvoer van textielafval naar niet-OESO-landen enkel zijn toegestaan indien die landen de Commissie in kennis stellen van hun bereidheid om bepaalde soorten afvalstoffen in te voeren en aantonen dat zij in staat zijn deze duurzaam te verwerken.

Om te voorkomen dat afvalstromen bij uitvoer uit de EU ten onrechte als tweedehandsgoederen worden aangeduid en dat de afvalregeling op die manier wordt omzeild, zal de Commissie op grond van een bij het voorstel verleende bevoegdheid overwegen **specifieke criteria op EU-niveau** te ontwikkelen **om een onderscheid te maken tussen afval en bepaalde tweedehandstextielproducten**. In het kader van het LIFE-programma is een oproep⁷³ gepubliceerd om de traceerbaarheid van uitvoer van gebruikt textiel en textielafval te verbeteren.

De Commissie zal zich ook inspannen voor meer transparantie en duurzaamheid in de wereldhandel in textielafval en gebruikt textiel. De EU zal op bilateraal niveau haar samenwerking op het gebied van kwesties van gemeenschappelijk belang in verband met de overbrenging van textielafval intensiveren door middel van haar dialogen met derde landen en regio's over het milieu, en in het kader van de hoofdstukken over duurzame ontwikkeling van de bilaterale en interregionale handelsovereenkomsten van de EU, in voorkomend geval in overeenstemming met de algemene EU-doelstellingen om de duurzaamheidsdimensie van haar handelsbeleid te vergroten.

5. Conclusie

Om vooruitgang te boeken in de richting van meer duurzaamheid in het textielecosysteem moet de huidige lineaire manier waarop textielproducten worden ontworpen, geproduceerd, gebruikt en weggegooid ingrijpend worden veranderd, moeten de effecten ervan op de klimaatverandering, het niet-duurzaam gebruik van hulpbronnen en de milieuverontreiniging worden verminderd, en moet de schending van de mensenrechten in de textielwaardeketens een halt worden toegeroepen.

De transitie naar een duurzame en circulaire textielindustrie in synergie met een sterke agenda voor digitalisering en sociale rechtvaardigheid kan de sector helpen van de COVID-19-crisis te herstellen, zijn veerkracht voor de toekomst te vergroten, zijn concurrentievermogen toekomstbestendiger te maken, en in positieve zin bij te dragen tot het aanpakken van de klimaat- en biodiversiteitscrises en van sociaal onrecht.

De Commissie verzoekt de EU-instellingen en -organen deze strategie te onderschrijven en roept de lidstaten, de gehele waardeketen en haar internationale partners op zich in te zetten voor resolute en concrete maatregelen ter uitvoering van de strategie.

⁷¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/-/ddn-20210420-1>

⁷² COM(2021) 709 final.

⁷³ <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/life-2021-prep-environment>